

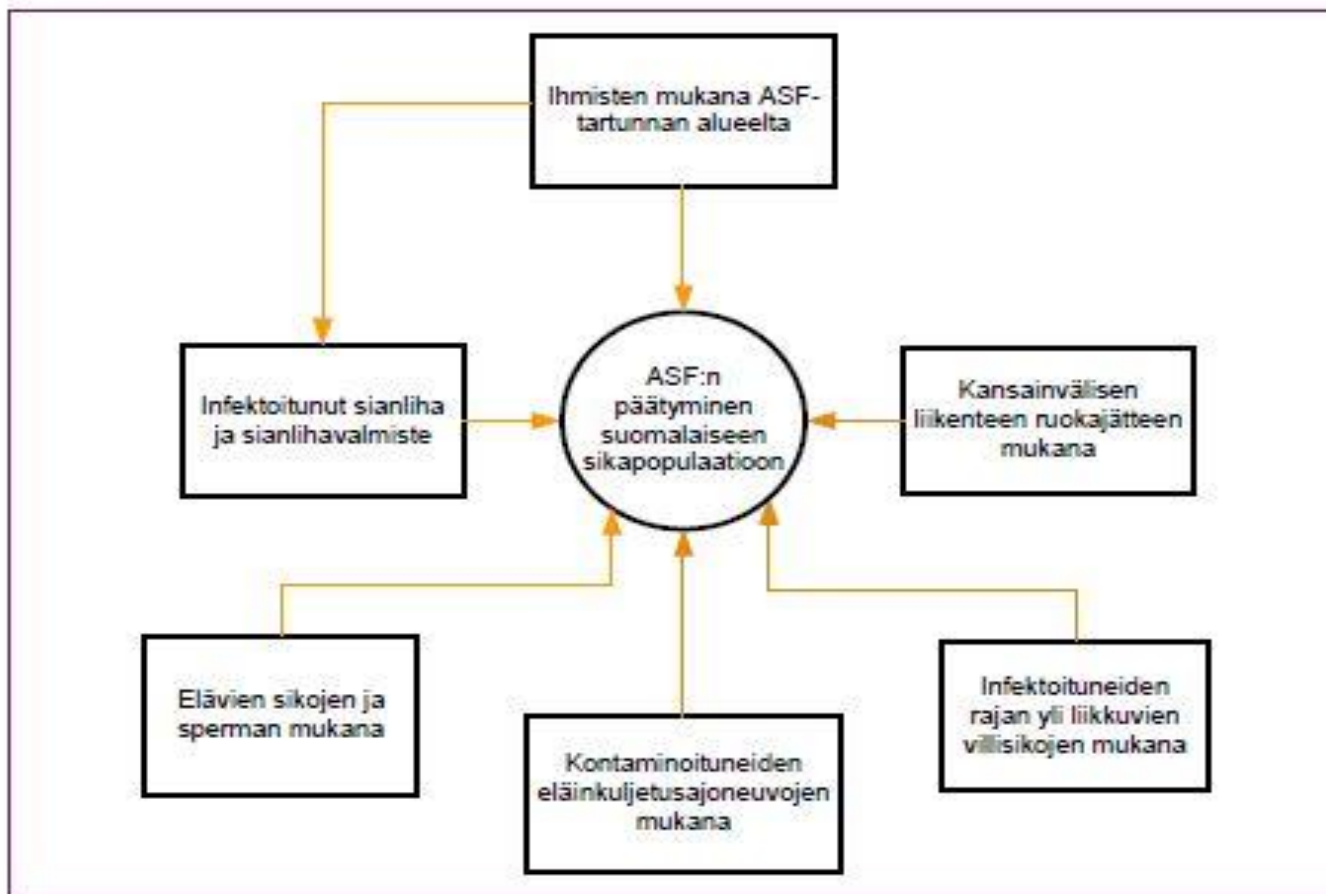

**Afrikkalaisen sikaruton torjunta
Suomessa**

ASF-seminaari 23.11.2018

Sirpa Kiviruusu

Todennäköisimmät ASF:n maahantuloreitit

Kuva 11. Todennäköisimmät ASF:n maahantuloreitit.

⁵²Lähde: Afrikkalaisen sikaruton mahdollisia maahantuloittejä - riskiprofiili, Eviran tutkimuksia 4/2011 (Oravainen, J., Lyytikäinen, T., Sahlström, L. ja Tammiranta, N.)

Ennaltaehkäisy

- Tuontirajoitukset ja –suositukset
  - Eläimet, elintarvikkeet, rehut ja kuivikkeet
  - Kuljetusautojen hygienia
  - Matkailijat, metsässä liikkujat, eläinten omistajat
- Villisikakannan hallinta ja seuranta
  - Metsästäjät; ruokinta!
- Sikatilojen tautisuojaus
  - Ruokajätteen syöttökielto, ulkonapitokielto
  - BioCheck tautisuojauksen nykytilan arviointiin
  - Sikojen pitäjät jo hyvin informoituja

Sikojen ulkonapitokielto - ASF vastainen varotoimi

MMM asetus (401/2017) mukaan sikojen ulkonapito on kiellettyä 1.6.2018 lähtien. Ahvenanmaan maakunnan osalta ulkonapitokielto tulee voimaan 1.1.2019.

Siat on pidettävä sisällä koko Suomen alueella.

Kielto ei koske

- Eläintarhoja
- Kytkeettynä ulkoilutettavia sikoja
- Sellaisia pitopaikkoja, joissa ulkotarhat on suojattu asetuksen mukaisesti kaksinkertaisella aidalla

Eviran toimenpiteitä itärajalla

- Elintarvikkeiden yksityisen tuonnin rajoitukset näkyvät rajan ylittäjille kyltein, julistein ja merkityin ruokajäteastioin Vaalimaalla ja Nuijamaalla
- Ruokajäteastiat, yhdenmukainen viestintä ja diginäytöt otetaan käyttöön koko Venäjän vastaisella rajalla Tullin aikataulujen mukaisesti

FI LIHA- JA MAITO-
TUOTTEIDEN
YKSITYINEN TUONTI
KIELLETTY!
Heitä nämä tuotteet
merkittyihin jäteastioihin.

RU ВВОЗ ФИЗИЧЕСКИМИ
ЛИЦАМИ МЯСНЫХ И
МОЛОЧНЫХ
ПРОДУКТОВ
ЗАПРЕЩЕН!
Выбросите данные продукты
в специально указанные
мусорные контейнеры.

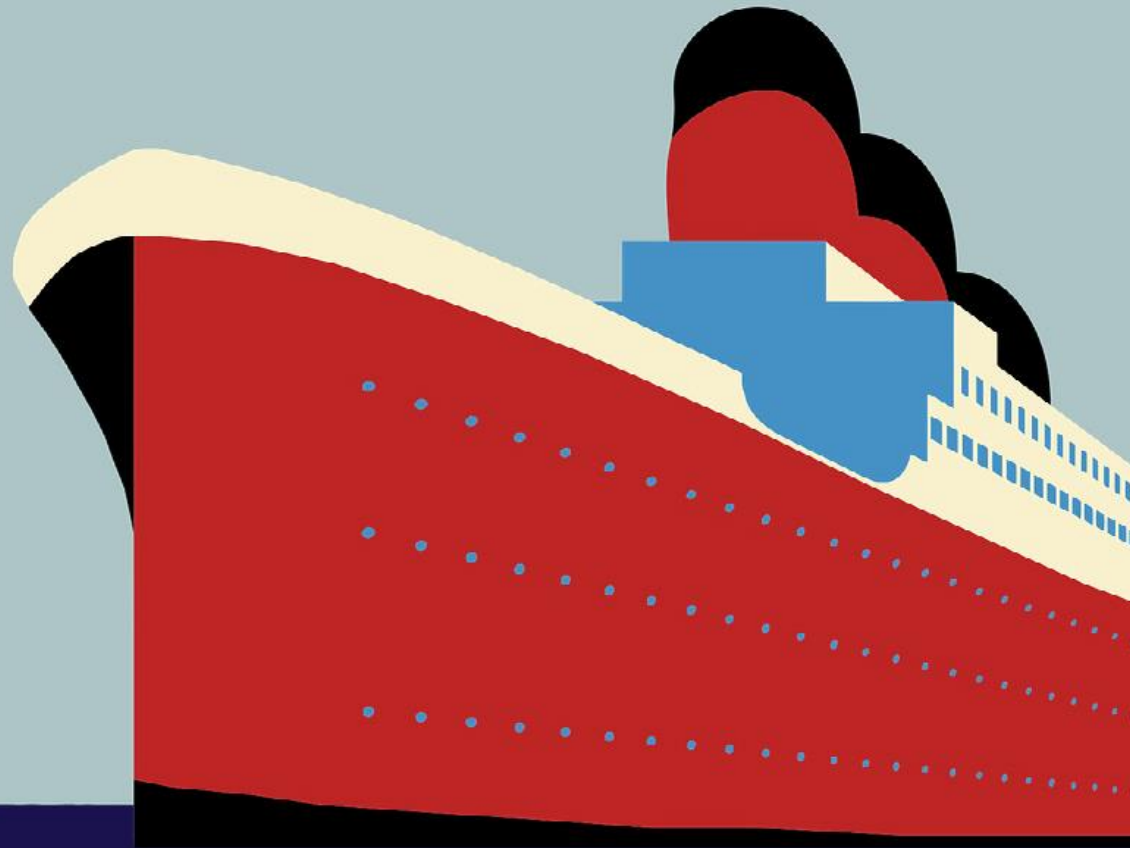
SE PRIVAT IMPORT AV
KÖTT- OCH
MJÖLKPRODUKTER
FÖRBJUDEN!
Släng dessa produkter
i de markerade sopkärlen.

UK PRIVATE IMPORT
OF MEAT AND MILK
PRODUCTS
PROHIBITED!
Dispose of these products
in the marked bins.

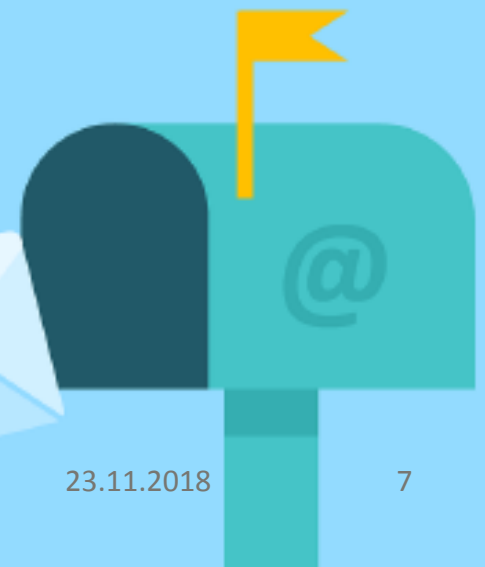
Toimenpiteitä Helsingin satamissa

- Länsisatamassa ja Katajanokalla, joista laivoja Tallinnaan: diginäyttöjä, valotauluja, julisteita ja esitteitä.
- Viestintää jatketaan ensi vuonna ja näkyvyyttä laajennetaan mm. Vuosaareen
- Lisäksi matkustajille kohdennettua digiviestintää

Tietoa ja materiaaleja on lähetetty

- Edelleen jaettavaksi suurlähetystöihin Venäjälle, Ukrainaan, Valko-Venäjälle, Viroon, Latviaan ja Liettuaan
- TE-toimiston kansainvälisen työnvälityksen koordinaation kautta ulkomaisia marjanpoimijoita työllistäville yrityksille
- Migriin kausityöntekijöitä varten. Migrin sivuilla linkki Eviran ohjeisiin yksityisestä elintarviketuonnista
- Suomen matkatoimistoalan liiton jäsenille

ASF-asiaa monessa muodossa

- Viestimme näkyvässä monikielisissä esitteissäämme turistibusseissa, risteilyaluksilla, VR:n Venäjän liikenteen junissa ja Helsingin satamissa. Esitteet ovat myös ladattavissa Eviran sivuilta. Tulemme olemaan entistä enemmän somessa ja tekemään kohdennettua viestintää digitaalisessa mediassa.

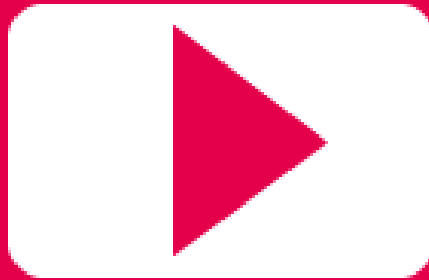

Tulossa 6 animaatiovideon sarja

Kohderyhminä erityisesti:

Metsästäjät * Sikayrittäjät * Matkailijat

Eläinlääkärit * Luonnossa liikkujat

**Entä jos ASF kuitenkin pääsee
leviämään Suomeen?**

Ennaltaehkäisy

Varhainen havaitseminen

Taudin leviämisen rajoittaminen

**Taudin hävittäminen ja palaaminen
normaalitilaan**

Eläintautien torjuntatoimet

Ennaltaehkäisy

Varhainen havaitseminen

Taudin leviämisen rajoittaminen

Taudin hävittäminen ja palaaminen normaalitilaan

Taudin leviämisen rajoittaminen - sikatilat

Afrikkalainen sikarutto on lakisääteisesti vastustettava, helposti leviävä eläintauti

Aluehallintoviraston (AVI) hallintopäätöksellä pyritään estämään taudin leviäminen (epäilyt ja todetut tapaukset):

- Sikojen ja muiden eläinten tuominen tilalle ja niiden vieminen sieltä pois on kielletty, siat tulee pitää eläinsuojissa
- Tautia mahdollisesti levittävien tuotteiden ja välineiden tilalta pois vieminen on kielletty (sian liha, rehut, raadot, sperma, alkiot, lanta jne.)
- Eläinsuojassa tulee pitää suojavaatteita
- Varusteiden ja ajoneuvojen asianmukainen puhdistus tilalle tullessa ja sieltä poistuessa
- Tilalla asuvat ja työskentelevät ihmiset eivät saa mennä toiselle sikatilalle ennen kuin on kulunut vähintään kaksi vuorokautta tartuntatilalta poistumisesta

Epäilyvaiheessa tai taudin varmistumisen jälkeen

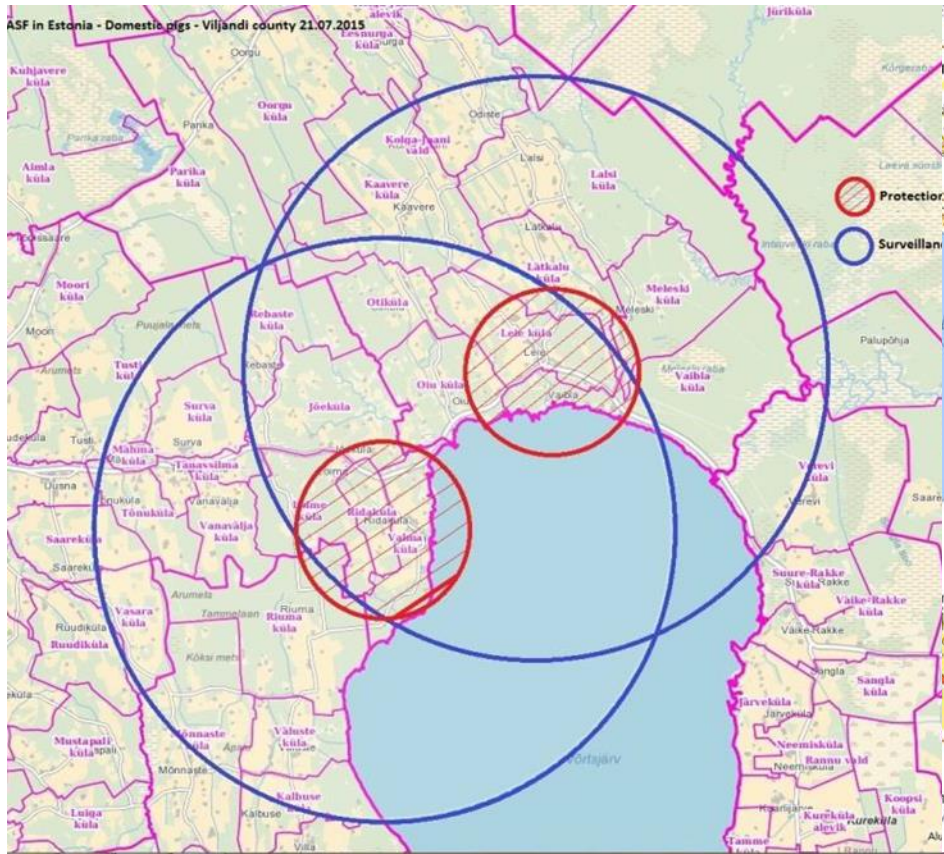
AVI vastaa taudin alkuperän selvittämisestä ja leviämisen kartoittamisesta

- Kontaktitilojen selvittäminen ja tarkastus
- Saastuneiden tuotteiden jäljitys

Evira vastaa tartunta-alueen, suoja- ja valvontavyöhykkeiden perustamisesta tartuntatilan ympärille

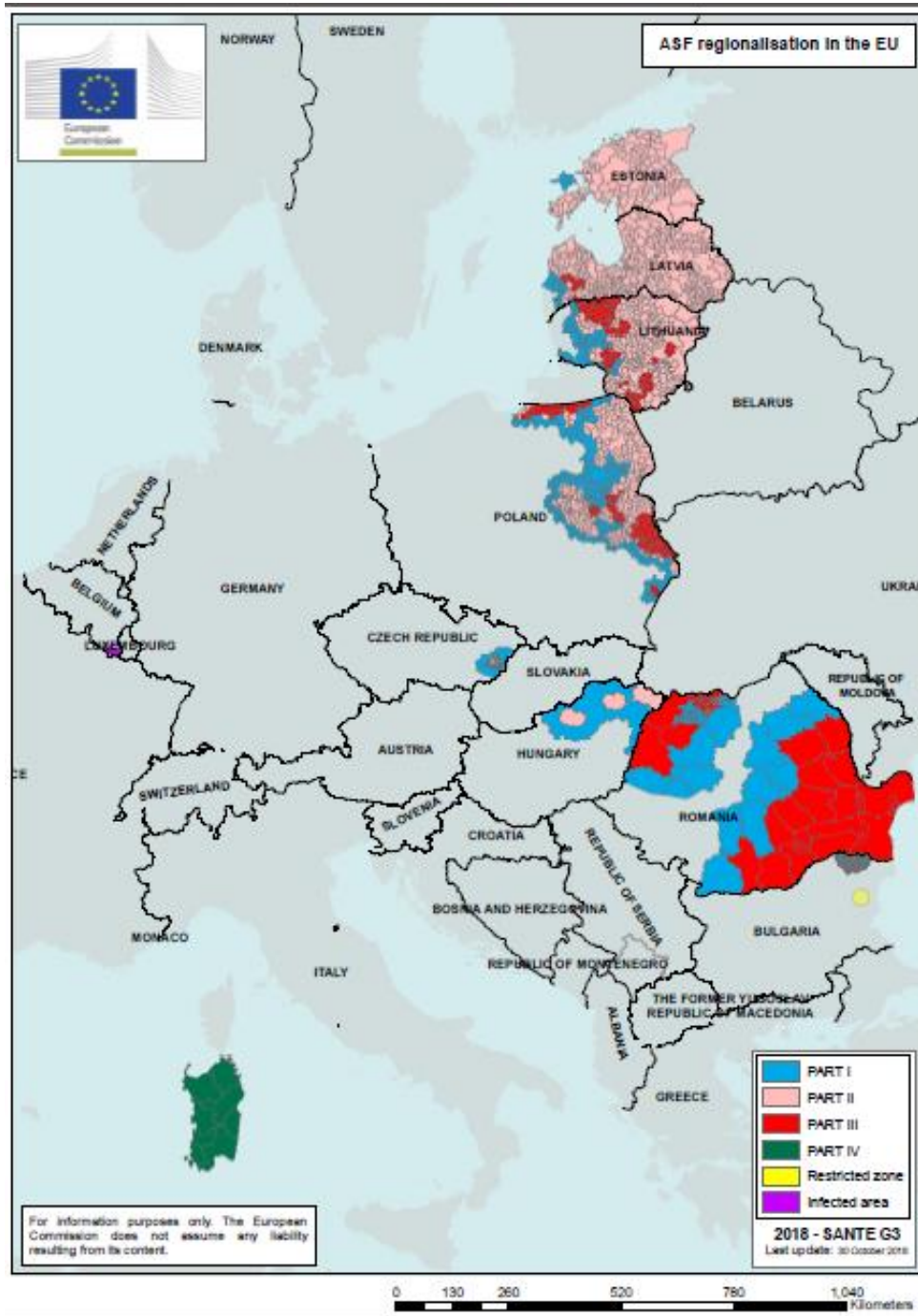
- Kotisikatapauksissa suojavyöhykkeen raja on 3 km ja valvontavyöhykkeen 10 km etäisyydellä tartuntatilasta.
- mm. sikojen ja sioista peräisin olevien tuotteiden kuljettamista rajoitetaan tartunta-alueella ja vyöhykkeillä

Esimerkkejä suoja – ja valvontavyöhykkeestä (3 km ja 10 km)

Taudin leviämisen rajoittaminen - luonnonvaraiset villisiat

- Evira perustaa taudin esiintymispaikan ympärille tartunta-alueen, jonka säde on 3 km.
  - Tartunta-alueen sikatiloilla sikojen siirtokielto
  - Siat pidettävä sisällä tai eristettynä villisioista
  - Tiloilla tarkemmat bioturvallisuustoimet
  - KEL tarkastaa sikatilat
- Evira perustaa taudin esiintymispaikan (ja tartunta-alueen) ympärille rajoitusvyöhykkeen, joka jaetaan I-, II- (ja III-) osiin

ASF-tartunta aiheuttaisi rajoituksia metsästyksen

- Tartunnan esiintymispaikan ympärillä rajoitusvyöhykkeellä joudutaan todennäköisesti kieltämään alkuvaiheessa kaikkien eläinten metsästyksen
- Raatojen keräily ko. alueelta
- Myöhemmin rajoitusvyöhykkeellä vähennetään villisikojen määrää, lisäksi näytteenottomääräyksiä ja ruhojen ja teurasjätteiden käsittelyn hygieniavaatimuksia
- Muualla maassa tulisi villisikojen näytteenoton tehostaminen ja ruhojen ja teurasjätteiden käsittelyn hygieniasuosituksia

Eläintautien vastustaminen

Ennaltaehkäisy

Varhainen havaitseminen

Taudin leviämisen rajoittaminen

Taudin hävittäminen ja palaaminen
normaalitilaan

Taudin hävittäminen ja palaaminen normaalitilaan

Evira tekee päätöksen afrikkalaisen sikaruton hävittämiseksi pitopaikasta

AVI vastaa täytäntöönpanosta

Kunnaneläinlääkärit ja valmiuseläinlääkärit mukana

- Tilan sikojen lopetus, raatojen hävitys (Honkajoki, hautaaminen)
- Tuotteiden jäljittäminen; hävittäminen tai käsittely taudinaiheuttajan hävittämiseksi
- Puhdistus, desinfiointi ja saneeraus ym.
- Uusien eläinten hankinta ja mahdollisesti tarvittavat näytteenotot

Yhteistyötä elinkeinon kanssa esim. eläinten lopetukset, elintarvikkeiden takaisinvedot, viestintä, tiedotus

Korvaukset eläintaudin hävittämisestä ja lopetetusta eläimistä ETL 102, 103 §

- Eviran päätöksen mukaisista eläinten lopettamisesta, omaisuuden hävittämisestä sekä näihin liittyvistä puhdistus- ja desinfektio-toimenpiteiden työstä ja laitteista, välineistä ja aineista aiheutuvista kustannuksista vastaa valtio.
- Tuotannonmenetyksen korvaaminen (max. 75 %) on myös mahdollista.

Palaaminen normaalitilaan

- Riippuu epidemian kestosta eli toimenpiteiden tehosta
- Pitopaikan rajoitukset voimassa vähintään 40 vrk taudin hävittämistoimien päätyttyä
- Jalostuseläinten menettäminen voi olla vaikea korvata – vie vuosia tai vuosikymmeniä aikaa
- Eläinaineksen suuri kato luo markkinoita ulkomaisten sikojen tuonnille – noudatettava lainsäädäntöä ja ETT:n ohjeita!
- EU:n ulkopuolisten kauppakumppanien vakuuttaminen vie todennäköisesti aikaa eli vaikutukset vientiin kestävät kauan
- Villisikavyöhykkeet voimassa vuosia

Afrikkalaisen sikaruton vastustamisessa tarvitaan yhteistyötä!

Kiitos!

